

Анатолій
КОЛОМІЄЦЬ

**"КІЕВСКАЯ
ФУТБОЛЬ-ЛИГА":
ГАРАЗДИ ТА НЕГАРАЗДИ
*(історія створення та поневірянъ)***

„Le Sport illustré“
journal bi-mensuel
illustré de tous les sports.
BUREAU DU JOURNAL
Russie, Kieff, rue Foundoukolejvska, 62.

2021

Курскъ редакція:
Кієвъ, Гундішъ-сербская

"КІЄВСКАЯ ФУТБОЛЬ-ЛИГА"

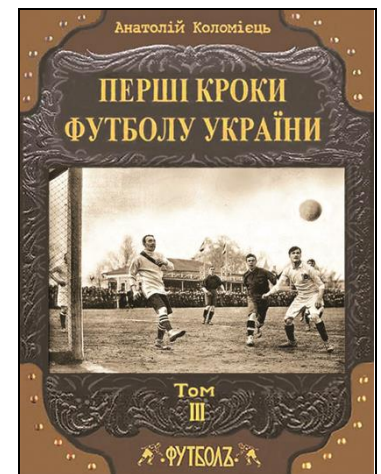
ГАРАЗДИ ТА НЕГАРАЗДИ

(історія створення та поневірян)

Це напрацювання стосується **київської футбольної ліги (Кієвская футболь-лига - 1911-17 рр., нині - Федерація футболу м. Києва)**. Нібито про цю футбольну організацію вже усе було відомо. Усе про неї я виклав у двох своїх солідних напрацюваннях - "Киевский футбол на рубежах времен", том I (2011 р. вид.) та "Перші кроки футболу України", том III (2021 р. вид.). Але виявляється багато що цікавого залишилось без уваги.

До вказаних видань усю інформацію щодо цієї ліги за період до 1917 року з архівів та друкованих періодичних видань тих часів мені надавав один з кращих київських істориків футболу наших часів, нині покійний, **Владислав Іванович Ляхов**. У часи цієї його праці у архівах і бібліотеках заборонялося фотографувати сторінки справ та видань або потрібно було сплачувати за кожне фото чималенькі гроші,

тому залишалося лише переписувати їх. Через те, увага приділялася лише найбільш важливим епізодам історії футболу, а деякі подробиці, на розсуд дослідника, залишалися поза обнародуванням.

Надалі, у цій брошурі, основні факти, які вже висвітлені у вищевказаних видання, наведені у скороченому вигляді - лише для того, щоб читач розумів стан справ зі створенням футбольної ліги у Києві та її перших кроків. А от подробицям офіційного визнання цієї ліги та затвердження її статуту на державному рівні, деякі з яких, навіть, відсутні у моїх раніше виданих книгах, приділена найбільша увага.

В.І.Ляхов

Це пов'язане з тим, що лише недавно я знайшов у мережах Інтернету висвітлені дуже цікаві оригінали офіційних документи зі справи київського губернатора, яка була знайдена у архіві Київської області (фонд №10) ще одним, досить відомим за його статтями у сучасних періодичних виданнях, київським істориком футболу

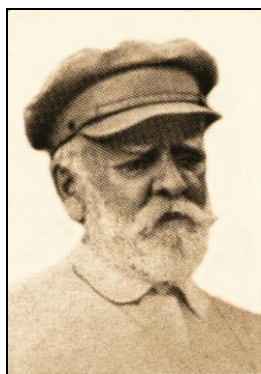
В.В.Баняє

Володимиром Володимировичем Банясом.

Залишити їх без належної до них уваги було б просто хибно, саме тому я вирішив їх в оригіналах або у згадках (з цитатами з них) опублікувати у цьому моєму напрацюванні.

* * *

Ще на початку 1911 року на усіяких новорічних банкетах і заходах серед міської знаті Києва професорами КПІ **Миколою Борисовичем Делоне** і **Володимиром Олександровичем**

М.Б.Делоне

Плотніковим була розпочата розмова про необхідність створення організації, подібної тій, що була створена в Одесі (у лютому 1911 року), а саме футбольної ліги.

Усі товстосуми міста розуміли, що від Міської Думи допомоги їм не дочекаються і тому доведеться "пустити шапку по колу", тобто скинутися на цю добру справу. Найщедрішим виявився професор-хірург, творець і беззмінний голова міського хірургічного товариства Микола Маркіянович Волкович, професор Київського університету св. Володимира й великий домовласник. Не поскупився і викладач природознавства Київського реального

В.О.Плотніков

училища, жіночої гімназії св. Ольги та сільськогосподарських курсів статський радник Самуїл Іванович Торський, секретар київського відділу Імператорського Російського товариства плідництва, а також власник багатьох будинків на Лук'янівці. Вони були зацікавлені в організації Ліги не тільки тому, що були закохані у футбол, а й через те, що їхні сини ганяли м'яч по пустирях і давно мріяли пограти на кращому у ті часи футбольному майданчику "Политехников".

Крім цих двох заможних киян та професорського складу КПІ, меценатом став один із співвласників процвітаючої київської фірми з виготовлення рам для вікон "Гудшон і Губчевській", знаменитий київський фотограф товариства фотографів-аматорів "Дагерррь" Олександр Михайлович Губчевський. А також і Віктор Володимирович Кашпар - той, що у Києві спочатку створив перший футбольний гурток серед чехів заводу Гретера і Криванека, а потім підприємство з виготовлення гімнастичного інвентарю та спортивного одягу). До речі, Віктор Кашпар був меценатом в частині гарантії забезпечення гравців з багатьох київських футбольних команд необхідною екіпіровкою.

Таким чином, достатня сума була знайдена, залишалося тільки дізнатися, як і куди її застосувати. Випадково, перебуваючи у Санкт-Петербурзі, член правління київського "Немецкаго гімнастического общества" **Олександр Павлович Вешке** зустрівся з відомим російським футбольним функціонером того часу Георгієм Олександровичем Дюперроном і обговорив з ним багато чого, що його хвилювало. У цій бесіді від Г.О.Дюперрона він дізнався про те, що планується створення футбольного союзу Російської імперії, і отримав всі інструкції на створення в Києві міської ліги футболу.

Ще 26 червня 1911 року у передмісті Києва - Пущі-Водиці мав відбутися перший у історії Києва матч 1-ої команди Києва, до якої увійшли кращі гравці міста (тобто збірної Києва), з кращою командою Пущі-Водиці. Тобто збірна команда Києва до цього часу була вже сформована. Та, по-перше, невідомо хто її створював, а по-друге - цей матч не відбувся.

Повернувшись до Києва і заручившись підтримкою декількох однодумців, О.П.Вешке скликав від імені "Немецкаго гімнастического общества" **24 вересня 1911 року** установчі збори. Більшість запрошених гуртків це зібрання проігнорувало. З'явилися лише представники "Спортивно-гімнастического кружка при Кіевскомъ политехническомъ институте" **Микола Олександрович Тананаев, Сергій Євтихійович Рокотян і Василь Бернардович Отген**. Особливо було прикро, що не прибули на збори чеські футболісти з "Сокола", хоча раніше була чітка домовленість з ними їх колишнього "вождя" Віктора Кашпара.

Однак футбольна ліга у Києві все ж була створена, і було визначено її статус - вищий орган міського футболу. Зазначені представники "Политехников", спільно з представниками "Немецкаго гімнастического общества" **О.К.Анохіним, О.П.Вешке та В.П.Бобровським**, і склали першу президію зборів. Ще до зборів, 17 вересня був розглянутий статут "Санктъ-

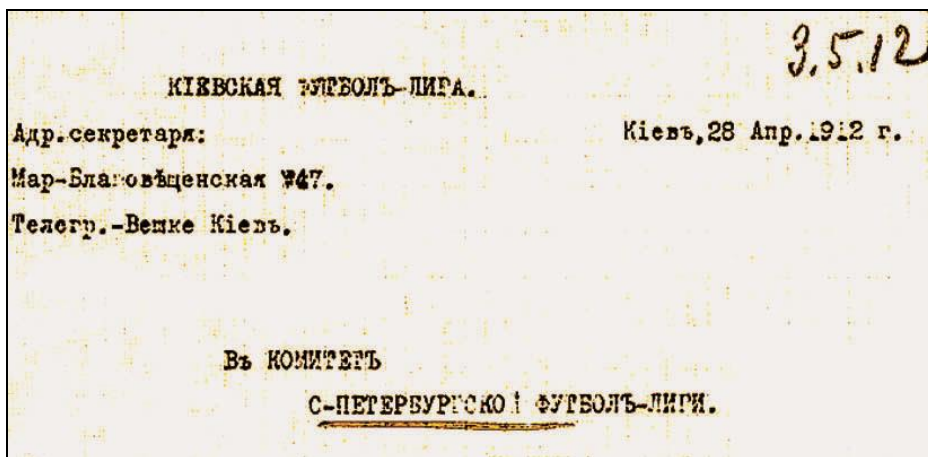
Петербуржской Футболь-лиги", який і взяли за основу з деякими змінами, та й назву ліги зробили схожою до столичної.

На установчих зборах був обраний комітет **"Кіевской Футболь-лиги"**, головою якого було призначено **Миколу Олександровича Тананаєва**, а секретарем - **Олександра Павловича Вешке**. Заступником голови був обраний **В.П.Бобровський**, а товаришами голови - **Олександр Костянтинович Анохін** і **В.Б.Оттен**. Таким чином, без усяких сумнівів

днем народження **"Кіевской Футболь-лиги"**

є 7 жовтня (24 вересня за ст.ст.) **1911 року**.

Примітка: Зверніть увагу, яка у наведеному поряд офіційному документі назва коївської футбольної ліги, а саме **"Кіевская Футболь-Лига"**, яку і ми застосовуватимемо тут у тексті, хоча у деяких друкованих виданнях тих часів цей громадський осередок інколи іменується - як "Кіевская футбольная лига".

Бланк листа "Кіевской Футболь-лиги" як підтвердження точної її назви!

Відразу ж, не відкладаючи в довгу скриню, було вирішено розпочинати проведення чемпіонату міста, але двома командами його не зіграєш. Тому підключили і гімназистів, число команд яких було значним, тому довелося, навіть, розподілити команди на два класи.

1 жовтня того ж 1911 року було проведено перший матч на першість міста, тобто вже після обрання Комітету "Кіевской футболь-лиги". Першим чемпіоном Києва, який завоював почесний приз, стала команда **"Спортивно-гімнастическаго кружка при Кіевскомъ политехническомъ институте"** ("Политехники").

Тут одразу треба звернути увагу на те, що в ті часи ще ніяка розмова про необхідність офіційної реєстрації такої громадської організації, як "Кіевская футболь-лига", у державних органах, не велася. Чи не знали у Комітеті ліги про необхідність розробки статуту цієї організації та затвердження його губернатором Києва? Напевно ж знали.

До того, ще 5 квітня 1911 року "Московская футбольная лига" запропонувала "Санктъ-Петербуржской футболь-лиге" почати переговори про створення "Всероссійскаго футбольнаго союза", і вони були проведені у Москві. А 26 квітня на загальних зборах "Санктъ-Петербуржской футболь-лиги" обговорювався проект статуту такого союзу. 10 травня загальними зборами ліги північної столиці цей проект був затверджений, а 8 серпня він був затверджений і ухвалою "Московскаго Особаго Городскаго по деламъ обь обществахъ Присутствія" і внесений до реєстру товариств.

Організаційний комітет "Всероссійскаго футбольнаго союза" відразу ж після цього розіслав цей статут у всі російські спортивні організації, що займалися футболом. Потрапив він, звичайно, і до Києва.

Вже в жовтні 1911 року "Кіевской футболь-лигой" було поставлене питання про необхідність все ж таки випробувати раніше вже сформовану збірну Києва з футболу. По-перше, вже було відомо, що після створення "Всероссійскаго футбольнаго союза" будуть проводитися чемпіонати Російської імперії і, швидше за все, не на рівні клубів, а між збірними міст - членів цього союзу.

Дітище Київської футбольної ліги - збірна Києва була підготовлена до 20 жовтня, а наступного дня вже виїхала до Харкова за домовленістю з "Харьковской футбольной лигой". До речі, для збірної Харкова це був також перший міжміський матч в її історії. Як не дивно, але в

Сборная команда г. Киева.

Збірна Києва з футболу (фото 1912 р.)

збірну були включені й чеські футболісти з гімнастичного товариства "Соколь", хоча вони і не перебували у складі "Кіевской футболь-лиги". Амбіції амбіціями, а вважати кращими у місті, звичайно, ніхто не відмовлявся. До речі, пропозиція провести матч у Харкові надійшла саме від "Сокола". Це вони провели попередні домовленості з харків'янами, й ініціатива створення об'єднаної збірної "Сокола" та ліги належала їм.

4 листопада (22 жовтня за ст. ст..) слід

числити датою народження збірної Києва з футболу. У присутності трьох тисяч глядачів матч закінчився переконливою перемогою киян - 3:0. Перший гол кияни забили вже на першій хвилині матчу. Відомий і автор цього гола - правий крайній напад збірної Плуцевський.

Перемога об'єднаної збірної Києва 1911 року над харків'янами сприяла тому, що до ліги вирішили вступити й чехи, щоправда, не усі з них - від їх товариства "Соколь" відділився київський гурток "Славія", який об'єднав кращих чеських футболістів міста. А з кращих футболістів "Немецкаго Гимнастического общества" було створено київський гурток "Спорт". Виявили бажання грати й футболісти "Польскаго Гимнастического Общества" і футболісти київських гуртків "Любители спорта" та "Феникс", які підготували свої статuti до затвердження.

Вже після завершення першого чемпіонату Києва та проведення першого матчу збірної міста професор Київського політехнічного інституту В.О.Плотніков закликав керівництво футбольної ліги міста розвинути успіх. За його наполяганням вже 2 грудня "Кіевская футболь-лига" звернулася з клопотанням до тоді ще не заснованого офіційно "Всероссийскаго Футбольнаго Союза" про прийняття її в число членів цього союзу, тобто таким чином футбольна ліга Києва була одним з засновників цього союзу.

19 (6 за ст.ст.) **січня 1912 року** відбулися установчі збори "Всероссийскаго Футбольнаго Союза" (ВФС) у Санкт-Петербурзі. Президія зборів мала офіційні заявки-клопотання на вступ до Союзу, крім Москви та Петербурга, ще Одеської (створена у лютому 1911 року) та Київської, футбольних ліг, а також "Севастопольскаго Кружка Любителей Спорта" (на жаль, оригінала цієї заяви-звернення знайти не вдалося - **Примітка автора**). Ці футбольні організації одразу увійшли повноправними членами ліги, навіть не звертаючи увагу, що усі вони офіційно не були зареєстровані й не мали затверджених статутів (очевидно, усі розуміли, що для цього повинен певний час).

Головою ВФС було обрано петербуржця А.Д.Макферсона, а до правління ВФС були обрані тільки петербуржці та москвичі. Киян же родоначальники й законодавці російського футболу у правлінні союзом взагалі не бажали бачити. І це, звичайно, не могло киян не образити, й саме тому їх подальші відносини були, м'яко кажучи, зіпсовані.

До речі, вже на протязі 1912 року ВФС поповнився ще й "Харьковской футбольной лигой" (створена 19 березня 1912 року) та "Николаевским Спортинг-Клубом".

Щодо технічних питань, то за представленими доповідями були розглянуті "нормальний" статут футбольних товариств та питання влаштування "інтернаціональних матчів". За основу статуту прийняли статут петербурзького "Петровського кружка любителей спорта".

Одеська ліга перша затвердила свій статут - 12 квітня 1912 року, а Харківська одразу після створення переслала проект свого статуту Губернатору на затвердження. Обидві вже не були "футболь-лигами", а стали "футбольними лигами". А от "Кіевская Футболь-Лига" усе, незрозуміло чого, чекала.

У більшості сучасних друкованих видань це пояснюється відсутністю достатніх коштів у ліги, так як членів ліги було не багато, а з гімназій і училищ внески просто гріх було збирати. Потім про це просто забули - не до цього було. До того ж, міська влада й поліцейські до цього ставилися лояльно і з розумінням. Відверто кажучи, якихось перевірок кілька років взагалі не проводилося. Дивно тільки, що "Всероссийский Футбольный Союз" не турбував киян.

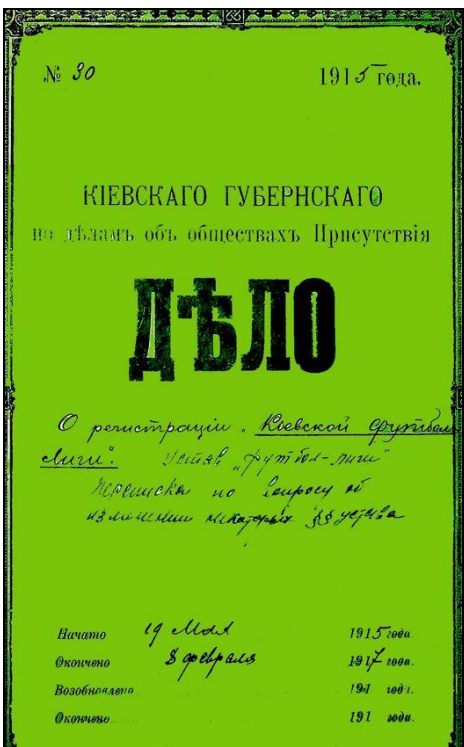
12 березня 1913 року у Києві відбулося засідання "Кіевской Футболь-Лиги". Крім питань внутрішніх міських та міжміських змагань, питанню створення необхідного статуту ліги увага, напевно, не була приділена. Хоча цього року ще одна значна подія сталася у футбольному житті Києва - це створення "Кіевской городской коллегіи футбольныхъ судей". Скоріш за все, це в першу чергу було пов'язане з проведенням першої Всеросійської Олімпіади у Києві. Тоді на спеціальній нараді "Кіевской Футболь-Лиги" було обрано тимчасовий комітет цієї коллегії, якому було доручено **підготувати проект її статуту**. Підготували вони його чи ні – невідомо.

1914 року М.О.Тананаєв повністю відійшов від організаційної роботи в "Кіевской Футболь-Лиге" і зосередився на науковій роботі з виконання військових замовлень в галузі хімії. Головою "Кіевской Футболь-Лиги" був обраний один із членів Правління ліги, засновник Призу свого імені для кращої команди з 2-ої категорії - **Антон Станіславович Гродецький** (у деяких друкованих виданнях спотворене його прізвище - Городецький, а також зазначені ініціали - С.С. Вся справа у тому, що у цієї людини було подвійне ім'я - Антон-Станіслав, і часто він віддавав перевагу своєму другого імені - **Примітка автора**).

1 січня 1915 року у новому списку клубів і товариств, що існували в Російській імперії, значне місце займали спорторганізації півдня Росії, у тому числі й спортивні товариства та гуртки Києва. 8 грудня 1915 року ще було затверджено й "Положение о мобилизации спорта", за яким були створені спеціальні військово-спортивні комітети. Скрізь фігурувала й "Кіевская Футболь-Лига", **проте з відміткою, що статут цієї спорторганізації не зареєстрований в "Присутствии о союзахъ и обществахъ Кіевской губернии"**.

Як було вже наведено вище, ще 1911 року засновниками "Кіевской Футболь-Лиги" був розглянутий статут "Санктъ-Петербургской Футболь-Лиги" й саме цього статуту з незначними змінами вона додержувалася й користувалася ним.

Але інша справа - воєнний час. Терміново потрібно було зареєструвати діючий статут, в іншому випадку міг бути накладений арешт на майно, та й за грати можна було "загриміти". Звичайно, цим питанням з початку року і займався новий голова "Кіевської Футболь-Лиги" - Антон-Станіслав Станіславович Гродецький. Ним було підготовлено прохання на ім'я Київського губернатора. Текст цього прохання зараз зберігається у Архіві Київської області, як перший офіційний документ у справі "Кіевскаго губернскаго по деламъ объ обществахъ Присутствія" №30, розпочатого 19 травня 1915 року й завершеного 8 лютого 1917 року (ілюстрація обкладинки цієї справи наведена поруч - **Примітка автора**), а оригінал самого прохання наведений на наступній сторінці:

Обкладинка справи №30 1915 року

Срочно / *№ 257*
 19. МАЯ 1915, *Присутствия в Сессиях и обществах.*

5800 ЕГО ПРЕВОСХОДИТЕЛЬСТВУ
 Господну Киевскому Губернатору.

16. МАЯ 1915
 КИЕВСКОМУ ГУБЕРНАТОРУ

Врачей: Евгения Федоровича ГАРНИЧЬ-ГАРНИЦКАГО, Валентина Константиновича КРАМАЧЕНКО и дворянина Антона-Станислава Станиславовича ГРОДЕЦКАГО, живущих в городе Киевѣ: 1-й по Пушкинскоѣ улицѣ, вь домѣ № 22-а, 2-й по Столыпинскоѣ улицѣ, вь домѣ № 39 и 3-й по Прорѣзаноѣ улицѣ, вь домѣ № 26.

Прошение .

Прилагая при семъ, вь двухъ экземплярахъ, проектъ устава Киевской футболъ-лиги, настоящимъ имѣемъ честь покорнѣе просить В А К Е ПРКВОСХОДИТЕЛЬСТВО утвердить означенный уставъ и разрѣшить футболъ-лигѣ начать свои дѣйствія вь г. Киевѣ.

Подачу сего прошения, учинение, вь случаѣ надобности исправлений и изменений параграфовъ устава и всѣ личныя объясненія, предоставляемъ сдѣлать изъ насъ Антону-Станиславу Станиславовичу Гродецкому.

Городъ Киевъ. 1915 года Февраля 28 дня.

Врачъ-кооперникъ Саввадий Алекс. Гродецкий
по адресу: Пушкинск. ул. № 22-а.

№ 101
с. 30/5

Врачъ Валентинъ Константиновичъ Крамаченко
ж. в. г. Киевъ по Столыпинскоѣ улицѣ домъ 39.
Дворянинъ Антонъ Станиславъ Станиславовичъ Гродецкий,
ж. в. г. Киевъ по Прорѣзаноѣ улицѣ домъ 26.

По Прис. объ общ.

Прохання до Київського Губернатора щодо затвердження статуту "Кіевской футболъ-лиги"

До цього прохання був прикладений проект статуту ліги у двох примірниках, який тут наводиться в оригіналі у повному обсязі (4 сторінки):

У С Т А В Ъ
К І Е В С К О Й Ф У Т Б О Л Ъ - Л И Г И

А. Цѣль Лиги.

§ 1. Кіевская Футболъ-Лига имѣетъ цѣлью поощреніе игры въ футболъ въ г. Кіевѣ и его окрестностяхъ и объединеніе мѣстныхъ любительскихъ спортивныхъ организацій, въ программу которыхъ входитъ футболъ.

§ 2. Съ этой цѣлью Лига черезъ посредство своего Комитета организуеетъ состязанія въ футболъ обществъ, входящихъ въ ея составъ, разыгрываеетъ призы, пожертвованные Лигѣ и принятыя ею, и руководить такими состязаніями. Кроме того, Лига руководитъ междугородними и международными состязаніями.

Б. Права Лиги.

§ 3. Кіевская Футболъ-Лига пользуется всеми правами юридическихъ лицъ и, между прочимъ, имѣетъ право приобретать, отчуждать и закладывать движимыя и недвижимыя имущества, образовывать капиталы, заключать всякаго рода договоры, защищать свои интересы на судѣ, вступать въ союзы и союзы съ другими союзами и обществами, образовывать союзы и вступать въ таковыя, издавать свои правила розыгрыша матчей.

В. Составъ Лиги и условія поступленія въ нее.

§ 4. Кіевская Футболъ-Лига состоитъ изъ любительскихъ спортивныхъ обществъ, клубовъ и кружковъ г. Кіева и его окрестностей, записавшихся на состязанія на призы Лиги.

П р и м ѣ ч е н і е 1. Любителемъ считается лицо, не получающее денежной выгоды отъ занятій спортомъ.

П р и м ѣ ч е н і е 2. Общества, не принимающія участія въ состязаніяхъ на призы Лиги, могутъ состоять членами Лиги, но не пользуются правомъ голоса въ собраніяхъ Лиги.

§ 5. Общество, желающее поступить въ число членовъ Лиги, подаетъ объ этомъ въ Комитетъ письменное заявленіе съ приложеніемъ вступительнаго взноса въ размѣрѣ 5 рублей, который, въ случаѣ принятія Общества въ Лигу, ни подъ какимъ видомъ обратно не выдается.

§ 6. Общество, не уплатившее причитающіяся съ него, деньги въ теченіе двухъ недѣль со дня уведомленія его объ этомъ Комитетомъ Лиги, исключается изъ числа членовъ Лиги.

§ 7. Ни въ какомъ случаѣ не могутъ быть членами Лиги:

а/ Общества, допускающія у себя азартныя игры съ цѣлью приоб-
рѣтенія средствъ къ существованію.

б/ Общества, принимающія участіе въ состязаніяхъ, устраивае-
мыхъ частными лицами съ цѣлью наживы.

в/ Общества, допускающія въ свою среду въ качествѣ членовъ
профессіоналовъ.

§ 8. Общества, входящія въ составъ Лиги, вносятъ 5 рублей за
первую команду и 3 рубля за послѣдующія.

§ 9. Въ случаѣ проступковъ противъ общепринятыхъ понятій о че-
сти или приличія, или въ случаѣ несоблюденія правилъ Лиги и игры,
провинившееся общество или отдѣльные игроки могутъ быть исключены
изъ числа членовъ Лиги на срокъ или навсегда.

Г. Управление дѣлами Лиги.

§ 10. Управление дѣлами Лиги принадлежитъ Общимъ Собраніямъ не-
посредственно или черезъ посредство Комитета Лиги, избираемому Об-
щимъ Собраніемъ.

§ 11. Первое въ сезонѣ Общее Собраніе созывается въ концѣ ян-
варя каждаго года для избранія новыхъ членовъ Комитета. Приглаше-
нія на эти Собранія разсылаются за 7 дней до Собранія. Послѣдующія
Собранія назначаются Комитетомъ по мѣрѣ надобности и приглашенія
на нихъ рассылаются за 5 дней до Собранія. Въ декабрѣ созывается
Общее Собраніе для выслушанія отчета, который послѣ утвержденія
препровождается въ двухъ экземплярахъ Господину Кіевскому Губерна-
тору.

§ 12. По письменному требованію не менѣе двухъ третей Обществъ
или Ревизіонной Комисіи Комитетъ не позже, какъ въ недѣльный срокъ,
созываетъ экстренныя собранія.

§ 13. На приглашеніяхъ на Общія Собранія должны быть обозначе-
ны предметы занятій предстоящаго Собранія, день, часъ и мѣсто.

И р и м ѣ ч а н і е. Объ Общемъ Собраніи Комитетъ обязанъ
доводить до свѣдѣнія мѣстныхъ властей.

§ 14. Вопросы, возбуждаемыя членами Лиги для обсужденія на Об-
щихъ Собраніяхъ, должны вноситься письменно черезъ Комитетъ не поз-
же, какъ за недѣлю до Общаго Собранія.

§ 15. Общее Собраніе считается состоявшимся при участіи въ
немъ болѣе половины числа обществъ, состоящихъ въ Лигѣ. Въ случаѣ
непрібытія достаточнаго числа представителей обществъ, несостояв-

шее Собрание назначается на болѣе поздние сроки, но не ранѣе, какъ черезъ пять дней.— Такое Собрание считается состоявшимся независимо отъ числа представителей Обществъ.

§ 16. Предметы вѣдѣнія Общихъ Собраній составляютъ все принципиальныя вопросы управленія Лигой и разсмотрѣнiе протестовъ противъ дѣйствiй Комитета и членовъ Ревизионной Комиссiи, а также принятiе и исключенiе Обществъ изъ числа членовъ Лиги, за исключенiемъ случая, предусмотрѣннаго § 6-мъ.

П р и м ѣ ч а н i е. Протесты должны быть заявлены письменно не позже, какъ черезъ три дня послѣ сообщенiя Обществу постановленiя Комитета, съ приложенiемъ 3 рублей. Этотъ взносъ возвращается въ случаѣ признанiя протеста правильнымъ.

§ 17. Члены Лиги могутъ быть представлены на Общихъ Собранiяхъ не болѣе, чѣмъ тремя представителями, въ число которыхъ не входятъ члены Комитета, при чемъ каждое Общество имѣетъ одинъ голосъ. Передача голосовъ не допускается.

§ 18. Все вопросы на Общихъ Собранiяхъ рѣшаются простымъ большинствомъ голосовъ /какъ и въ Комитетѣ/, кромѣ вопросовъ объ измѣненiи устава, о прекращенiи дѣятельности Лиги, объ измѣненiи постановленiй предыдущихъ Собранiй и объ исключенiи изъ Лиги ея членовъ. Для рѣшенiя этихъ вопросовъ необходимо большинство двухъ третей общаго числа членовъ Лиги.

§ 19. Общее Собрание избираетъ особо Предѣдателя и Секретаря Собранiя. Предѣдатель имѣетъ рѣшающiй голосъ въ случаѣ равенства голосовъ. Во всѣхъ остальныхъ случаяхъ Предѣдатель не голосуетъ.

§ 20. Комитетъ избирается Общимъ Собранiемъ въ составѣ Предѣдателя, Товарища Предѣдателя, Секретаря, Казначея и 7 членовъ Комитета. Къ нимъ избираются 3 кандидата на случай долговременнаго отсутствiя одного изъ членовъ Комитета.

П р и м ѣ ч а н i е. Членъ Комитета, пропустившiй безъ уважительной причины подрядъ три засѣданiя Комитета, считается добровольно выбившимъ изъ состава Комитета.

§ 21. Комитетъ завѣдываетъ отчетностью Лиги, созываетъ Общiя Собранiя, завѣдываетъ технической стороной состязанiй, издаетъ правила розыгрыша матчей и сносится по дѣламъ Лиги отъ ея имени съ правительственными и частными учрежденiями и лицами.

§ 22. Все документы, довѣренности и проч. подписываются Предѣдателемъ /въ его отсутствiе Товарищемъ Предѣдателя/ и Казначеемъ въ отношенiи денежныхъ дѣлъ Лиги; Предѣдателемъ и Секретаремъ въ остальныхъ дѣлахъ

§ 23. Комитетъ имѣетъ право исключить изъ Лиги отдѣльнаго игрока безъ санкціи Общаго Собранія. Санкція Общаго Собранія требуется для исключенія Общества, за исключеніемъ случая, предусмотрѣннаго въ § 6-мъ. Въ случаѣ исключенія изъ Лиги Общества, Общее Собраніе должно быть созвано въ пятидневный срокъ.

§ 24. Комитетъ Кіевской Футболъ-Лиги находится въ Кіевѣ.

Д. Ревизионная Комиссія.

§ 25. Ревизионная Комиссія избирается Общимъ Собраніемъ изъ числа членовъ Лиги, не входящихъ въ составъ Комитета, въ числѣ 3 членовъ и 2 кандидатовъ къ нимъ для обрѣзонанія наличности и дѣлъ Лиги.

Е. Печать Лиги.

§ 26. Лига имѣетъ печать съ надписью "Кіевская Футболъ-Лига" и значекъ образца, установленнаго Комитетомъ Кіевской Футболъ-Лиги.

Ж. Измѣненіе Устава.

§ 27. Въ случаѣ необходимости измѣненія или дополненія устава ходатайство объ этомъ вносится въ узаконенномъ порядкѣ.

З. Прекращеніе дѣятельности Лиги.

§ 28. Въ случаѣ прекращенія дѣятельности Лиги созывается заключительное Собраніе, которое производитъ ликвидацію дѣлъ и имущества Лиги. —

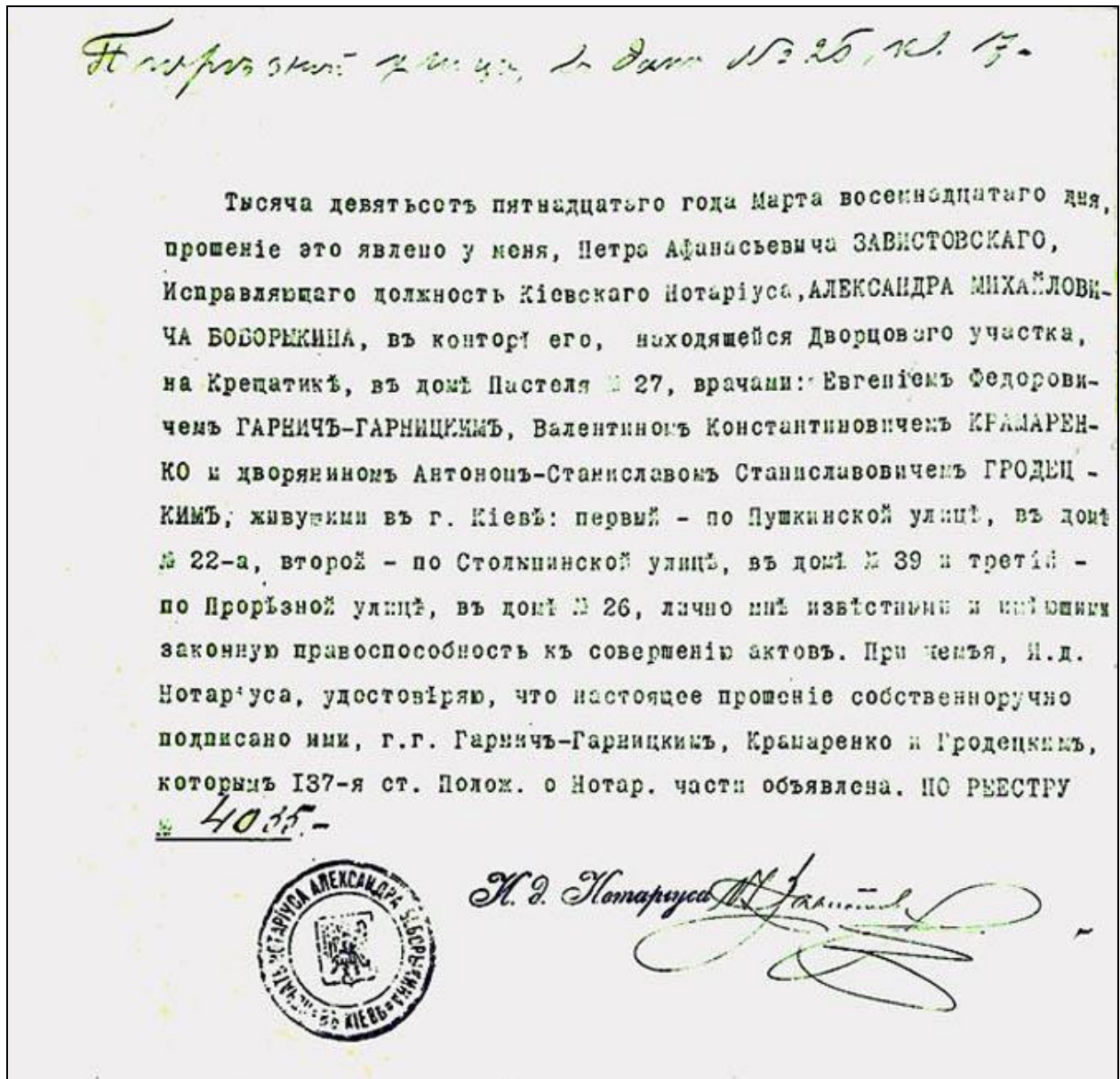
-----000-----

*Вручилъ-комплетъ Савомскому Ивану Федоровичу
Таблицы Табулировки книги по Регламенту № 227.*

*Алексъ Ивановичъ Коммунальщикъ Французскій
Книга 1. 1. Книга по Савомскому Регламенту № 227.*

*Вручилъ Михаилу Станиславовичу Станиславу
Ивану Трубецкому книгу по 1. 1. Регламенту, по Тру-
буцкому Регламенту № 227, № 17.*

До цього прохання, як і треба було за вимогами тих часів, була прикладена ще й довідка нотаріуса, яка підтверджувала, що особи, які підписалися, дійсно існують і мешкають у місті Києві за вказаними адресами. Наведемо й цю довідку:

Довідка нотаріуса щодо осіб, які підписали прохання до Київського Губернатора

Заради справедливості, слід відразу зауважити, що цей статут був переписаний один до одного зі статуту "Санктъ-Петербургской Футболь-Лиги", навіть не поміняли назву ліги - "Киевская Футболь-Лига", а не "Киевская футбольная лига", як частенько її так іменували у багатьох документах і в періодичних друкованих виданнях. Але добре відомо, що статут "Санктъ-Петербургской Футболь-Лиги" був офіційно зареєстрований так званим "Присутствием о союзах и обществах" столиці Російської імперії. Проте у Києві з реєстрацією виникли проблеми. Місцеві чиновники вважали себе набагато розумнішими столичних, а бюрократичний апарат у Києві був куди серйозніше санкт-петербурзького. Хабарництво процвітало, і з ним боротьбу просто втомилися вести й змирилися. Навіть військовий стан, в якому перебувала Російська імперія, не зміг вплинути на київських бюрократів.

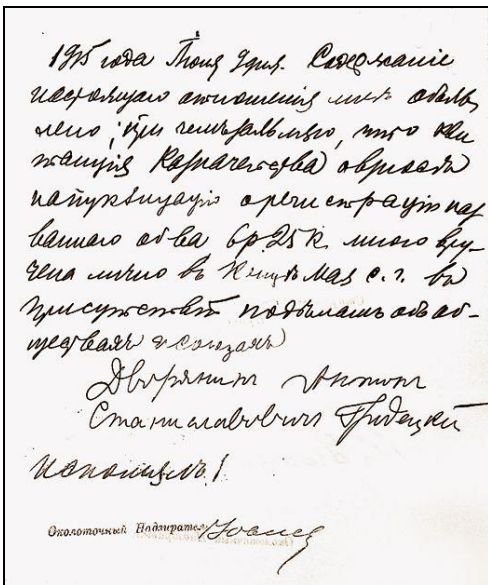
Проект статуту "Кіевской Футболь-Лиги", який потрапив до них, почав "розкручуватися" за відпрацьованою роками системою. Насамперед, засновників попросили сплатити внесок за публікацію про реєстрацію та надати через "Кієвського поліціймейстера" квитанцію про сплату,

для чого було написано спеціального листа до цього поліцеймейстера, щоб він узяв цю квитанцію і передав її в Управління справами Губернатора. Наведемо текст цього листа "Канцелярії Київського Губернського по деламъ обществъ Присутствія" №257 від 22 травня 1915 року до "Київського поліцеймейстера":

"Київському Поліцеймейстеру. Канцелярія Присутствія по распоряженію Г.Губернатора просить Ваше Высокородіе объявить дворянину Антону-Станиславу Станиславовичу Гродецкому (Прорезная, 26), что прошение его и остальных учредителей о регистраціи общества подъ названіемъ "Кіевская Футболь-Лига" должно быть передано Его Превосходительствомъ на размотреніе Губернскаго Присутствія по представленію квитанціи казначейства о взносе на публикацію о регистраціи названнаго общества 6 руб. 25 коп. (3 р 25 коп. въ доходъ Сенатской типографіи и 3 руб. въ доходъ Кіевской Губернской типографіи).

Расписку Гродецкаго въ объявленіи сего прислать въ канцелярію. –
Заведующій делопроизводствомъ Губернскаго Присутствія"

"Київський поліцеймейстер", звісно, перенаправив цей лист 25 травня 1915 року "Приставу Старокієвського участка" з вказівкою: **"По распоряженію Поліцеймейстера, исполнить и отослать отъ себя по принадлежности непосредственно"**.

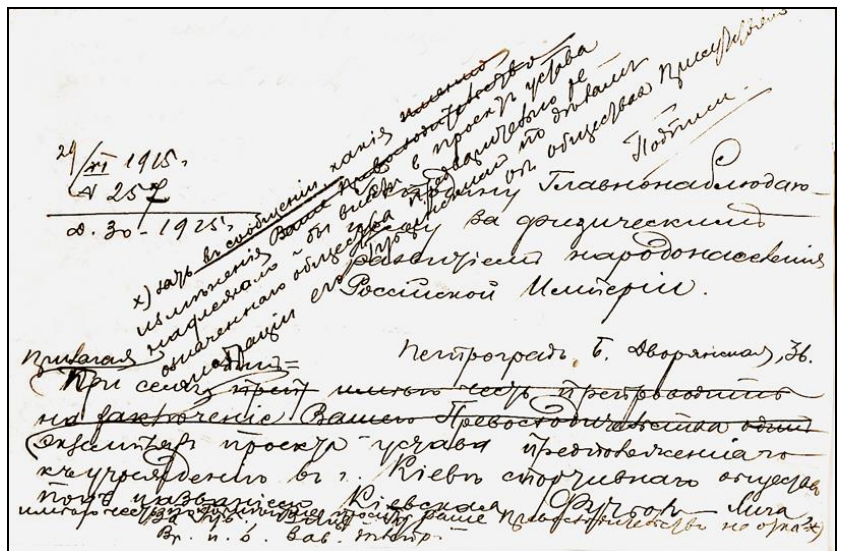
Повідомлення про сплату внеску за реєстрацію Київської ліги

Той виконав вказівку і сповістив Київського Губернатора через "Околоточного надзирателя" - лист №4062 від 16 червня 1915 року, на звороті якого особисто А.С.Гродецьким було повідомлення про сплату внеску в обсязі 6 рублів 25 копійок наприкінці травня, і одразу квитанцію про це він особисто передав у "Присутствіе по деламъ обществъ", про що сповістив окремим повідомленням 9 червня 1915 року. Це повідомлення було завірено про виконання підписом "Околоточного надзирателя" (оригінал тексту повідомлення А.С.Гродецького тут поряд наводиться - Примітка автора).

А що ж далі? "Київское губернское по деламъ обществъ присутствіе" вирішило перестраховатися й переслало статут листом №257 від 29 листопада 1915 року не до кого-небудь, а у столицю до "Главнаблюдающего за физическимъ развитіемъ народонаселенія Российской Имперіи" (оригінал цього листа не зберігся, а от чернетка з виправленнями у архіві збереглася й ілюстрація її тут наводиться - Примітка автора). Ось виправлений текст цього листа:

"Прилагаю при семь одинъ экземпляръ проекта-устава представленнаго къ учрежденію в г.Кіеве спортивнаго общества подъ названіемъ Кіевская Футболь Лига имею честь убедительно просить Ваше превосходительство не отказать намъ в сообщеніи какія измененія надлежало бы внести въ проектъ устава означеннаго общества предварительной регистраціи его Губернскимъ по деламъ обществъ Присутствіемъ.
Вр. и. о. зав. (подпись)"

Дивує те, що ще 1911 року у Києві без усяких проблем були затверджені статuti гімнастичного товариства "Соколь" (створено чехами) та "Польскаго гімнастическаго общества".

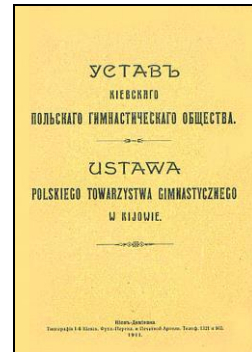
Текст листа до Петрограда щодо перегляду Статуту Київської ліги

Напевно у Києві вважали що у Петрограді проєкт статуту "Киевской Футболь-Лиги" будуть розглядати досить довго, але відповідь від науково-технічного відділу "Главнаблюдающего за физическим развитием народонаселения Российской Империи" надійшла досить швидко - вже 22 січня 1916 року (лист №838 за 15 січня 1916 року).

У листі були вказані 13 на той час, можливо, й серйозних зауважень. Перша сторінка цього листа в оригіналі тут надається:

Статут ГТ "Сококоль"

Статут ПГО у Києві

22 ЯНВ 1916¹

**КИЕВСКАГО
22-ЯНВ-1916
ГУБ. ПРАВЛ.**

**ГЛАВНОНАБЛЮДАЮЩІЙ
ЗА
ФИЗИЧЕСКИМЪ РАЗВИТИЕМЪ
НАРОДОНАСЕЛЕНИЯ
РОССИЙСКОЙ ИМПЕРІИ.
НАУЧНО-ТЕХНИЧЕСКОМЪ ОТДЕЛѢ**

Киевскому Губернатору

**ПРАВИТЕЛЬСТВО
20. ЯНВ 1916
КИЕВСКАГО ГУБЕРНАТОРА**

15 Января 1916 г.

28 лист. пріем. Сидорова. пр. с. п.в. Гроздильну
7 Января - пріем. - пріем.
16 пріем. пріем. пріем. пріем.
16 Сент. пріем. пріем. пріем. пріем.

№ 838

Возвращая при семъ проєктъ устава Киевской Футболь Лиги, полученный при отношеніи отъ 29 Ноября по. г. за № 287, имѣю честь сообщить, что съ своей стороны полагаю бы ввести въ проєктъ устава нижеслѣдующія измѣненія:

1/ Въ § I слова "его окрестностяхъ" замѣнить: "Киевской губерніи" и въ концѣ этого § добавить: "дѣйствія Лиги на остальные, кромѣ г. Киева, пункты Киевской губерніи распространяются впередъ до образованія въ нихъ мѣстныхъ Футбольныхъ Лигъ".

2/ Въ концѣ § 2-го добавить: "по правиламъ, принятымъ Всероссійскимъ Футбольнымъ Союзомъ".

3/ Примѣчаніе къ § 4 изложить въ слѣдующей редакціи: "Правила о любительствѣ вырабатываются Всероссійскимъ Футбольнымъ Союзомъ".

4/ Указанный въ § 6 порядокъ уплаты членскаго взноса можетъ породить различныя осложненія, а потому слѣдуетъ рекомендовать учредителямъ замѣнить его определеннымъ срокомъ.

5/ Въ началѣ § 9 добавить: "Какъ Лига, такъ и всѣ входящія въ ея составъ организациіи подчиняются пра-

Текст першого листа з зауваженнями "Главнаблюдающего за физическим развитием народонаселения"

Спочатку вкажемо, що ці зауваження (за сучасними мірками - **Примітка автора**) були зовсім несуттєві. Їх можна звести до того, що були рекомендації:

- розповсюдити діяльність ліги на усю Київську губернію;
- усі дії ліги підпорядкувати правилам "Всеросійського Футбольного Союзу";
- визначити конкретні терміни сплати членських внесків;
- до комітету ліги включати лише представників клубів з певним терміном їх членства;
- приймати рішення комітет на зборах повинен лише при присутності не менше 2/3 членів;
- надати право комітету заснування комісії: господарчої, технічної, суддівської тощо.

Ось і усі основні зауваження. Після отримання цього листа з зауваженнями вже 13 березня 1916 року "Губернское Присутствие" підготувало чернетку за №6 тексту рішення з справи про реєстрацію статуту "Киевской Футболь-Лиги", текст якого був наступним:

"Слушали: Ходатайство проживаючихъ въ г.Кіеве: врача колл.сов. Евгенія Гарничъ-Гарницаго, вр. Валентина Крамаренко и дв. Александра-Станислава Гродецаго о регистраціи учреждаемого общества подъ назв. "Кіевская футболъ-лига" имеющая въ прошеніи, поданномъ на имя Киевскаго Губернатора 16 мая с.г.

Ходатайство названыхъ лицъ съ 2-мя экземплярами проекта устава, квитанціей Киевскаго Кахначейства №61944 на 6 р. 25 к. публикаціонныхъ. Сообщеніемъ Главнаблюдяющаго за физическимъ развитіемъ народонаселенія Россійской Имперіи от 15 января с.г. за №838, по существу проекта устава учреждаемого общества, передать г. Губернатору, въ порядке отъ 23 отд. I Правиль 4 марта 1906 г. о собр. и обществ., разсмотренія въ Губернскомъ Присутствіи.

Губернское Присутствие находитъ, что, предварительнаго зарегистрированія означенаго общества, учредителямъ такового надлежитъ согласовать представленный проектъ устава съ требованіями изложенными въ сообщеніи Главнаблюдяющаго за физическимъ развитіемъ за №838, а потому

определить:

въ регистраціи общества "Кіевская футболъ-лига" отказатъ.

Лист з Петрограду з вищезазначеними зауваженнями та відкоректованим рішенням "Губернскаго Присутствія" збиралися передати А.С.Гродецькому на засіданні "Присутствія" аж 5 травня 1916 року. Приставу Старокиївської дільниці 28 квітня було наказано передати Гродецькому оповіщення №257 з вказівкою прибути на засідання 5 травня. Є підпис Гродецького на звороті цього оповіщення **"Получил мая 2-го дня 1916 року"**. Але чи засідання не відбулося, чи до розгляду цього питання час не дійшов - невідомо. Бо таке ж оповіщення за тим же номером від 7 травня з викликом на 17 травня він отримав 12 травня й підписав - **"Повестку (приглашение) на 17 мая 1916-го года получилъ мая 12-го дня 1916-го года"**.

Після цього засідання через пристава Дворцової дільниці було передане 8 червня повідомленням від 1 червня рішення засідання 17 травня **"...слушание дела о регистраціи общества... снято съ очереди за неполученіемъ сведеній о врученіи ему повестки о дне заседанія" (???)**. Ось такі справи. Гродецькому лише залишилося підписати це повідомлення: **"Получил. 8/VI-1916"**.

Звичайно, Гродецький добре був знайомий з зауваженнями, що надійшли з Петрограду та й ще з попередньо підготовленим "Губернским Присутствием" рішенням про відмову в реєстрації статуту. Будучи людиною високоосвіченою, він чудово все розумів. Його, мабуть, навіть не так дратували "висмоктані з пальця" дрібні зауваження, як ті, що пропонували київську міську лігу (з околицями) зробити Київською губернською лігою. Він відразу прийняв рішення не сперечатися й змиритися з цією "згубною" справою про реєстрацію статуту. Саме цим пояснюються його подальші дії після того, як нарешті 17 травня 1916 року, в реєстрації ліги було відмовлено, і справу була знято з черги до приведення статуту у відповідність до зауважень "Главнаблюдяющаго за физическимъ развитіемъ народонаселенія Россійской Имперіи".

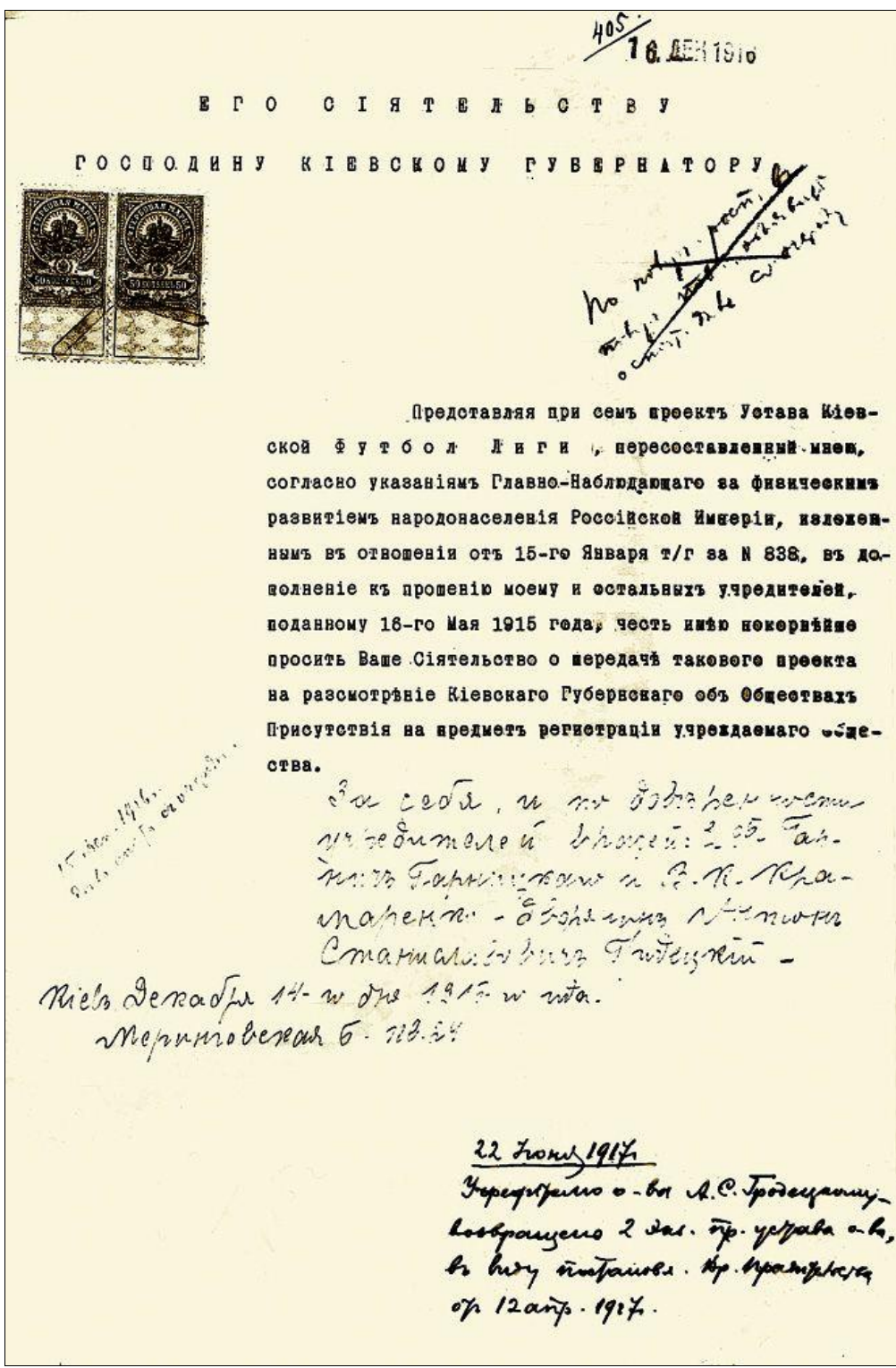
Таким чином, усе треба було починати спочатку, і знову платити усі внески та податки. Від А.С.Гродецького не відстали, його стали засипати оповіщеннями з викликом на засідання комісії по цій справі в "Кіевское Губернское по деламъ обь обществахъ Присутствие". Треба віддати належне завзятості цієї людини, яка отримувала оповіщення:

- від 16 липня з вимогою обов'язково прибути на засідання 22 липня (підписав 18 липня: "Повестку получили");
- ще повідомлення від 11 серпня про зняття цього питання з розгляду (підписав 3 вересня: "Принял къ сведенію");
- від 16 вересня з вимогою обов'язково прибути на засідання 29 вересня (підписав 21 вересня: "Получилъ");
- знову повідомлення від 13 жовтня про зняття цього питання з розгляду (підписав 18 жовтня: "Читалъ");
- від 1 грудня з вимогою обов'язково прибути на засідання 15 грудня (підписав 4 грудня: "Повестку получили").

"Повестку получили").

І ось вже 14 грудня 1916 року засновники ліги все ж таки вирішили ще раз спробувати легалізувати своє дітище й подали ще одне прохання до "Кіевскаго Губернатора", сплативши потрібний для цього внесок "Кіевскому Казначейству". Це прохання за усіх засновників було підписане А.С.Гродецьким. Оригінал його тут наведений поруч.

Також нижче наведений і перший лист статуту ліги з правками, щоб було видно, що зауваження "Главнаблюдоюще-го за физическимъ развитіемъ народонаселенія Россійской Имперіи" від 22 січня 1916 року виконані у повному обсязі. Навіть назву ліги змінили на "Кіевская футбольная ліга", як у Москві, Одесі та Харкові.

Останнє прохання засновників Київської футбольної ліги до Київскаго Губернатора

№ 64-1181-4 Дек. 915

УСТАВЪ
КИЕВСКОЙ ФУТБОЛЬ-ЛИГИ

А. Цѣль Лиги.

§ 1. Киевская Футболь-Лига имѣетъ цѣль поощреніе игры въ футболъ въ г. Киевѣ и его ^{Киевской губернии} окрестностяхъ и объединеніе мѣстныхъ любительскихъ спортивныхъ организаций, въ программу которыхъ входитъ футболъ. *Инициатива на составленіе, проектъ и работа Киевской Футбольной Лиги принадлежитъ исключительно членамъ Лиги.*

§ 2. Съ этою цѣлью Лига черезъ посредство своего Комитета организуетъ состязанія въ футболъ обществъ, входящихъ въ ея составъ, разыгрывая призы, пожертвованные Лигѣ и принятыя ею, и руководитъ такими состязаніями. Кроме того, Лига руководитъ междугородними и международными состязаніями *на правахъ члена Украинской Футбольной Ассоціаціи.*

Б. Права Лиги.

§ 3. Киевская Футболь-Лига пользуется всѣми правами юридическихъ лицъ и, между прочимъ, вправе приобрѣтать, отчуждать и закладывать движимыя и недвижимыя имущества, образовывать капиталы, заключать всякаго рода договоры, защищать свои интересы на судѣ, выступать въ соглашенія съ другими ^{общественными} союзами и обществами, образовывать союзы и вступать въ таковыя, издавать свои правила розыгрыша матчей, *издавать правила розыгрыша, касающіяся въ особенности Кошикса Кошикса, какъ членъ Кошикса Кошикса, судейского бюро и т. п.* Составъ Лиги и условия поступленія въ нее.

§ 4. Киевская Футболь-Лига состоитъ изъ любительскихъ спортивныхъ обществъ, клубовъ и кружковъ г. Киева и его окрестностей, записавшихся на состязанія на призы Лиги.

П р и м ѣ ч а н і е 1. ^{Лица, не являющіяся членами Лиги, не могутъ участвовать въ розыгрышахъ призовъ Лиги.} Любителемъ считается лицо, не получающее денежной выгоды отъ занятий спортомъ.

П р и м ѣ ч а н і е 2. Общества, не принимающія участія въ состязаніяхъ на призы Лиги, могутъ состоять членами Лиги, но не пользуются правомъ голоса въ собраніяхъ Лиги.

§ 5. Общество, желающее поступить въ число членовъ Лиги, подаетъ объ этомъ въ Комитетъ письменное заявленіе съ приложеніемъ вступительнаго взноса въ размѣрѣ 5 рублей, который, въ случаѣ принятія Общества въ Лигу, не подлѣ какимъ видомъ обратно не выдается.

§ 6. Общество, не уплатившее причитающагося съ него ^{денежнаго взноса} *денежнаго взноса* въ 15 календарныхъ дней ^{с момента взысканія} уведомленія его объ этомъ Комитетомъ Лиги, исключается изъ числа членовъ Лиги.

Внесення правок до вже раніше надрукованого тексту, а не передрукування його повністю з виправленнями, було засновниками ліги зроблено лише з метою обговорення цих правок на засіданні "Кієвського Губернського по деламъ обществъ Присутствія". Але, як бачите на листі-проханні є позначка, вже наступного дня про те що **"дело снято с очереди"**.

А вже після революційних подій 1917 року 22 червня 1917 року два примірника статуту "Кієвської футболь-лиги" були повернуті А.С.Гродецькому, про що внизу на останньому листі-проханні зроблений напис: **"22 Іюня 1917 г. Учредителю о-ва А.С.Гродецькому - возвращено 2 экз. пр.-устава о-ва, въ виду постановл. Вр. Правительства отъ 12 апр. 1917 г. "**

Чим би закінчилася ця історія, якби не відбулася революція, важко сказати. Але, за шість років невизначеності, необхідність у статуті відпала.

А як же ліга цього буремного року? Незважаючи на панування у країні хаосу, усі продовжували неухильно дотримуватися правил "Кієвської Футболь-Лиги". За неявку або відмову від запланованої календарем гри, на команду накладалося вельми чутливе на ті часи матеріальне покарання. За виявлені підстави гравців також передбачався (і завжди стягувався!!!) великий грошовий штраф. Ці, здавалося б, надмірно жорстокі заходи, забезпечували на практиці сувору дисципліну, створювали порядок, умови для спортивного зростання та подальшого розвитку футболу. Поки не прийшли до влади більшовики.

* * *

Вже за часів незалежної України Федерація футболу м. Києва, яка була спадкоємницею "Кієвської футболь-лиги", спочатку 2006 року відмітила 95-річчя свого існування, а вже 2011 року на найвищому рівні був відсвяткований 100-річний ювілей цієї федерації та київського організованого футболу в цілому.

